

Språköelevers metaspråkliga kunskap om nominalfraser och böjning av nonsensord

Outi Toropainen

I presentationen diskuterar vi språköelevers metaspråkliga kunskap som framkommer i deras samtal. Språköelever är i regel flytande i de båda inhemska språken: deras skolbildningsspråk är svenska och de är bosatta i områden där finskan dominerar. Med metaspråklig kunskap avser vi sådan explicit kunskap om grammatiken som eleverna kan redogöra för (t.ex. Randen & Danbolt, 2018).

Metaspråklig kunskap och språkinlärares bruk av det har intresserat framför allt andraspråksforskare och tidigare studier antyder om att metaspråklig kunskap påverkar positivt inläringen av andraspråk (Simard & Gutiérrez, 2018). Däremot har metaspråklig kunskap i mindre grad analyserats hos tvåspråkiga och förstaspråksinlärare.

I presentationen fokuserar vi på den metaspråkliga kunskap som förekommer i samband med enkla nominalfraser och böjning av de så kallade nonsensorden i svenska språket. Vi intresserar oss för på vilket sätt eleverna använder sin metaspråkliga kunskap, huruvida de använder tekniskt metaspråk, så som grammatiska termer, eller om de tillämpar vardagligt språk, utan tekniska termer, i sina resonemang (t.ex. Ellis, 2008; Berry, 2005).

Som material använder vi ca tio inspelade och transkriberade samtal som vi har analyserat med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys. Samtalen har inspelats när eleverna parvis eller i små grupper löser och besvarar uppgifter som gäller olika språkliga fenomen i de båda inhemska språken. Uppgifterna är webbaserade och inspelningarna har genomförts i zoom. Det material som har analyserats för presentationen utgör ett urval av det totala materialet som är insamlat i samband med projektet Reflektiv grammatikkunskap, RefGram (2023–2025) som finansieras av Svenska Kulturfonden.

Referenser

Berry, R. (2009). EFL majors' knowledge of metalinguistic terminology: A comparative study. *Language Awareness, 18*(2), 113–128.

Ellis, R. (2008). *The study of second language acquisition*. 2. uppl. Oxford University Press.

Randen, Tveit, G. & Danbolt, Vesteraas, A. M. (2018). Metaspråklig bevisshet og andrespråkslæring i skolen. I A-K. H. Gujord & G. Tveit Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 311–335). Cappelen Damm.

Simard, D. & Gutiérrez, X. (2018). The Study of Metalinguistic Constructs in Second Language Acquisition Research. I P. Garrett & J. M. Cots (Red.), *The Routledge Handbook of Language Awareness* (s. 205–221). Routledge.